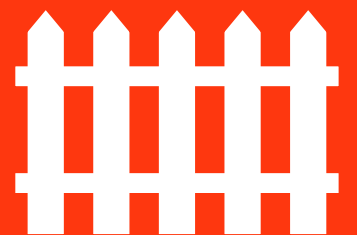
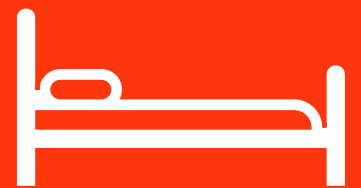

RBU:S BOSTADS- & PARKERINGS- GUIDE

Tips, information och checklistor
för funkisfamiljer och personer
med funktionsnedsättning.

RÖRELSEHINDRADE BARN & UNGDOMAR

Innehåll

Inledning 1

Checklistor.....1

Hjälp oss att förbättra
bostadsguiden!1

Bostadsanpassningsbidrag 2

Grundläggande krav 2

Fasta funktioner 2

Nödvändiga åtgärder
ändamålsenlig bostad 3

Växelvist boende 6

Byte av bostad..... 6

Byta bostad.....7

Uppenbart olämplig..... 8

Storlek..... 9

Planlösning..... 9

Nivåskillnader.....10

Parkering 11

Bostadsanpassning i särskilda
boenden enligt LSS och SoL.....12

Handläggningen.....12

Tillstånd13

Om tillstånd nekas.....13

Anmälan till Diskriminerings-
ombudsmannen.....14

Långsam handläggning 15

Hur gör man en begäran? 17

Justitieombudsmannen18

Parkering.....19

Hyresvärden och
bostadsrättsföreningar 19

Vad kan kommunen göra? 19

Föreläggande 19

Parkering för rörelsehindrade
på gatumark..... 20

Vart till kommunen ska man
vända sig? 20

Något att tänka på när man
byter bostad 21

Särskilt parkeringstillstånd 22

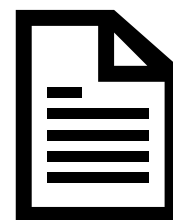
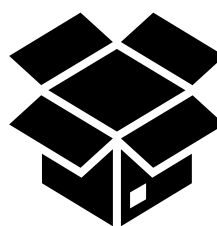
Väsentliga svårigheter 23

Regelbundet behöver
regelbundet hjälp av föraren 24

Ansökan om
parkeringstillstånd 24

Överklaga.....25

Checklistor 26

Inledning

Denna guide riktar sig till dig som har en funktionsnedsättning själv eller en familjemedlem med funktionsnedsättning. Guiden innehåller information och vägledning om vad man har rätt till i frågor bostad och parkering.

Checklistor

På varje område har vi gjort ”checklistor” med saker man ska tänka på och kontrollera för att till exempel inte gå miste om rätt till bostadsanpassningsbidrag, eller för att det ska vara enkelt att checka av om man har rätt till särskilt parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning.

I slutet av denna guide hittar du en sammanställning av alla checklistor.

Hjälp oss att förbättra bostadsguiden!

Om du tycker att något saknas eller om du har en fundering eller fråga som inte besvaras i denna guide, får du gärna mejla eller ringa in till oss med dina frågor! På så sätt kan vi uppdatera och förbättra bostadsguiden.

Du kan skicka in dina synpunkter till fragajuristen@rbu.se!

Bostadsanpassningsbidrag

Grundläggande krav

För att det ska vara möjligt för personer med funktionsnedsättningar att leva ett självständigt liv i eget boende går det att få bidrag för att anpassa sin bostad.

Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag
5 §

Bostadsanpassningsbidrag lämnas för att anpassa och komplettera **fasta funktioner** i och i anslutning till en bostad.

Bidrag lämnas endast om åtgärderna är **nödvändiga** för att bostaden ska vara **ändamålsenlig** för sökanden. Bidrag lämnas inte om behovet kan tillgodoses med hjälpmedel som erbjuds av regionen eller kommunen enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Fasta funktioner

Man har bara rätt till bostadsanpassningsbidrag för åtgärder i bostadens **fasta funktioner**. Med fasta funktioner menas att anpassningen måste tillhöra eller sitta fast i byggnaden eller marken.

Om anpassningarna kan göras genom att skaffa hjälpmedel från hälso- och sjukvården har man inte rätt till bostadsanpassningsbidrag.

Exempel på anpassningar av en bostads fasta funktioner:

- Ta bort eller flytta väggar
- Fixa en ramp
- Installera hissar
- Ta bort badkar
- Montera stödhantag
- Fixa höj- och sänkbar inredning
- Förstärka ljudisolering
- Installera dörrautomatik

Nödvändiga åtgärder ändamålsenlig bostad

För att man ska ha rätt till bostadsanpassningsbidrag krävs det att anpassningarna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för den med funktionsnedsättning.

Kravet på att anpassningarna ska vara nödvändiga innebär att det inte får finnas andra åtgärder som är billigare och mindre omfattande som kan lösa problemet. Det är också viktigt att behovet av anpassningsåtgärderna beror på funktionsnedsättningen och inte något annat, som till exempel att bostaden har byggnadstekniska brister. Det ska alltså finnas en tydlig koppling mellan behovet av anpassning och funktionsnedsättningen.

Exempel: En rullstolsburen person ansöker om bostadsanpassningsbidrag för att installera en trapphiss för att få tillgång till sitt sovrum som ligger på övervåningen. Personen har dock inte rätt till bidrag för en trapphiss eftersom det går att göra om en matsal på nedervåningen till ett sovrum för en mindre kostnad.

Exempel: En person med funktionsnedsättning ansöker om att förbättra isoleringen och byta ut elementen i bostaden eftersom personen är känslig för låga temperaturer. Åtgärderna behövs på grund av byggnadstekniska brister och hade inte behövts om bostaden uppfyllde byggnadslagstiftningens krav på värme och isolering. Personen har inte rätt till bostadsanpassningsbidrag.

Med **ändamålsenlig** menas att det ska gå att leva ett så normalt liv som möjligt i sitt hem och att man självständigt ska kunna tillgodose sina behov i bostaden såsom att sköta sin hygien, laga mat, umgås, ta hand om sina barn, tvätta och sova. Det ska också vara möjligt att ta sig in och ut ur bostaden, samt förflytta sig inuti bostaden.

Exempel: En rullstolsburen person ansöker om anpassningsbidrag för att fixa två ramper. Utan ramperna kan personen inte självständigt ta sig in och ut ur bostaden och personen kan inte ta sig till vardagsrummet som är ett trappsteg lägre än resten av bostaden. Personen har rätt till bidrag eftersom ramperna behövs för att personen självständigt ska kunna förflytta sig in och ut

ur bostaden, samt för att personen ska kunna delta i familjelivet i vardagsrummet.

Exempel: En rullstolsburen person ansöker om anpassningsbidrag för att installera en trapphiss för att få tillgång till ett hobbyrum och ett vardagsrum på övervåningen. På entréplanet finns det ett andra vardagsrum och ett arbetsrum där personen kan utöva sin hobby. Personen kan umgås med sin familj i vardagsrummet på entréplanet och utöva sin hobby i arbetsrummet. Det är därmed inte nödvändigt att installera en trapphiss och personen har inte rätt till bostadsanpassningsbidrag.

Checklista för när man har rätt till bostadsanpassningsbidrag:

- Anpassningarna innebär en ändring eller komplettering av bostadens **fasta funktioner**
- Det finns **inga billigare** anpassningsåtgärder som kan lösa problemen
- Personen med funktionsnedsättning **kan inte leva ett normalt liv** eller **tillgodose sina behov självständigt** i bostaden utan anpassningsåtgärderna

Växelvist boende

Ibland bor en person med funktionsnedsättning växelvist i två olika bostäder. Så är det till exempel om det gäller ett barn med funktionsnedsättning som har skilda föräldrar med delad vårdnad. I sådana situationer har man oftast rätt till bostadsanpassningsbidrag för båda bostäderna.

Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag
3 §

Om någon åtar sig att regelbundet under vissa perioder svara för omvårdnaden av en person med funktionsnedsättning i sin bostad och om åtagandet kan antas avse en längre tid, lämnas bidrag även för anpassning av den bostaden.

Byte av bostad

Om du som förälder till ett barn med funktionsnedsättning behöver hitta en ny bostad i samband med en skilsmässa finns det några saker du behöver tänka på.

Om du och din partner tidigare ansökt om och fått bostadsanpassningsbidrag för att anpassa den gemensamma bostaden gäller bestämmelsen om byte av bostad när du ska hitta en ny bostad i samband med skilsmässan.

Det innebär att den nya bostaden i fråga om storlek, planlösning, antal våningsplan och nivåskillnader inte får vara uppenbart olämplig i förhållande till ditt barns funktionsnedsättning. Annars riskerar du att gå miste om rätten till bostadsanpassningsbidrag. Mer information om

vad man ska tänka på när man byter bostad kan du läsa om nedan under rubriken ”Byta bostad”.

Byta bostad

När man byter bostad gäller särskilda regler om bostadsanpassningsbidrag. Det är viktigt att veta det innan man byter bostad så att man kan undvika att gå miste om rätten till bidrag.

Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag
9 §

Vid byte av bostad lämnas inte bostadsanpassningsbidrag till sådana åtgärder som beror på att den nya bostaden i fråga om **storlek, planlösning, antal våningsplan eller andra nivåskillnader** i eller i anslutning till bostaden är **uppenbart olämplig** med hänsyn till funktionsnedsättningen.

Är den nya bostaden ett en- eller tvåbostadshus som sökanden låtit uppföra, lämnas bidrag endast för sådan anordning eller inredning som normalt bara används eller förekommer i sådana hus på grund av att en boende har en funktionsnedsättning. Bidrag lämnas dock inte för hiss.

Bestämmelserna i första och andra styckena ska tillämpas i fråga om sådana åtgärder som är nödvändiga vid tiden för bytet av bostaden.

Uppenbart olämplig

För att man ska ha rätt till bostadsanpassningsbidrag när man har bytt bostad krävs det att den nya bostaden inte är uppenbart olämplig i förhållande till ens funktionsnedsättning. Det är bara bostadens storlek, planlösning, antal våningsplan eller andra nivåskillnader som kan göra bostaden uppenbart olämplig. Andra brister spelar ingen roll.

Exempel: En person som är rullstolsburen flyttar till en lägenhet som ligger på tredje våningen och lägenhetsbyggnaden saknar hiss. Bostaden är uppenbart olämplig eftersom personen inte kan gå i trappor på grund av sin funktionsnedsättning.

Exempel: En person som är rullstolsburen flyttar in i en liten tvåa. Badrummet är för litet för att personen ska kunna röra sig i det, och dörröppningarna är för smala för att personen ska kunna ta sig igenom med rullstolen. Bostaden är uppenbart olämplig eftersom den är för liten och personen har inte rätt till bidrag för att bredda dörröppningarna och göra badrummet större.

Exempel: En person som på grund av sin funktionsnedsättning behöver höj- och sänkbara ytor i köket flyttar till en lägenhet med ett vanligt kök. Lägenheten är **inte** uppenbart olämplig eftersom köksinredningen inte har med bostadens storlek, planlösning, våningsplan eller nivåskillnader att göra.

Storlek

När det gäller bostadens storlek är det inte bara viktigt att tänka på att bostaden går att röra sig i med exempelvis rullstol. Det är också viktigt att tänka på att bostaden är tillräckligt stor för att rymma medicinsk utrustning och hjälpmedel för exempelvis funktionsträning och rehabilitering i hemmet. Det bör även finnas utrymme för förvaring av exempelvis permobil eller rullstol.

Checklista för bostadens storlek:

- Rummen är tillräckligt stora för att personen med funktionsnedsättning ska kunna röra sig i bostaden och använda kök, badrum, sovrum och vardagsrum.
- Det finns utrymme för förvaring av medicinsk utrustning och andra hjälpmedel som behövs på grund av funktionsnedsättningen.
- Det finns utrymme för den funktionsträning, sjukvård och rehabilitering som behöver göras i hemmet.

Planlösning

Med planlösning menas hur bostadens utrymmen är fördelade i olika rum. Att bostaden ska vara lämplig med hänsyn till planlösningen innebär till exempel att alla rum måste vara tillräckligt stora för att personen med funktionsnedsättning ska kunna röra sig i och använda bostaden.

Badkar som sitter fast i badrummets väggar och golv anses vara en del av bostadens planlösning. Om man har en rörelsenedsättning som innebär att man inte kan ta sig in och ur ett badkar måste man tänka på att välja en lägenhet utan badkar eller ett badkar som inte är fastmonterat och kan tas bort enkelt. Man har nämligen inte rätt till bostadsanpassningsbidrag för att ta bort ett badkar som sitter fast i vägg och golv, till exempel ett badkar som är inmurat i väggen med kakel.

Nivåskillnader

För rullstolsburna personer är det viktigt att tänka på att inte välja en bostad med för stora nivåskillnader. En nivåskillnad är för stor *om den inte kan åtgärdas med en mindre ramp*. Det gäller både nivåskillnader i självaste bostaden och i anslutning till bostaden, till exempel i en entré till ett lägenhetshus.

I rättspraxis har man ansett att en nivåskillnad på 57 cm vid bostadens entré **inte** inneburit att bostaden är uppenbart olämplig. En nivåskillnad på 87 cm vid en bostadsentré har dock ansetts innebära att bostaden är uppenbart olämplig.

För att vara på den säkra sidan bör man vid byte av bostad hålla utkik för nivåskillnader som är större än 57 cm. Vid nivåskillnader som är större än 57 cm kan man ringa kommunen och fråga en handläggare för bostadsanpassningsbidrag om de anser att nivåskillnaden är för stor. Det är dock inte säkert att kommunen kan ge klara besked och i så fall är det upp till en själv om man vill ta det säkra före det osäkra.

Även vid nivåskillnader som är mindre än 57 cm är det bra att man dubbelkollar med kommunen om nivåskillnaden är godtagbar. Kommuner gör ofta olika bedömningar och

hur man ser på nivåskillnader kan variera. Det är också viktigt att tänka på att 57 cm bara är ett riktmärke, man måste alltid göra en bedömning i det enskilda fallet. Ibland finns det till exempel inte utrymme för en ramp i bostadsentrén och oftast har man inte rätt till en trapphiss istället.

Parkering

Ibland kan det vara svårt att få tillgång till parkering i sitt bostadsområde. Innan du väljer en bostad är det därför bra att se vilka parkeringsmöjligheter som finns i området, vad det kostar och hur tillgänglig parkeringen är. Man kan också höra med hyresvärderna eller bostadsrättsföreningen om de kan ordna tillgänglig parkering på något vis, och vilka regler som gäller för boendeparkering.

Checklista vid byte av bostad:

- Bostaden är tillräckligt stor med hänsyn till funktionsnedsättningen
- Bostaden har inget fastmonterat badkar som behöver tas bort för att badrummet ska kunna användas av personen med funktionsnedsättning
- Bostaden har inga nivåskillnader som är större än 44 cm
- Bostaden har inga stora trösklar som hindrar personen med funktionsnedsättning från att röra sig i lägenheten
- Bostaden har tillräckligt breda dörröppningar för att den med funktionsnedsättning ska kunna röra sig i bostaden
- Det finns möjlighet till tillgänglig parkering i närheten av bostaden

Bostadsanpassning i särskilda boenden enligt LSS och SoL

Man har tyvärr inte rätt till bostadsanpassningsbidrag om man bor på ett LSS-boende eller ett boende som har beviljats av kommunen enligt Socialtjänstlagen (SFS).

Tanken är att vårdgivaren som ansvarar för boendet eller kommunen ska ansvara för att bostaden är anpassad i sådana fall. Det är ganska vanligt att man bollas mellan olika enheter på kommunen eller mellan boendet och kommunen. Så ska det inte vara och hamnar man i ett sådant läge kan man alltid vända sig till RBU:s jurist.

Handläggningen

Ärenden om bostadsanpassningsbidrag är ofta omfattande och komplicerade. Det är många parter som är inblandade: fastighetsägare, bostadsrättsföreningar, hyresvärdar, kommunen, snickare och den som ansöker.

När man ansöker om bostadsanpassningsbidrag måste man lämna in offerter på bostadsanpassningarna som man ansöker om. En offert är ett förslag eller ett erbjudande från en snickare på hur anpassningarna ska genomföras och vad de kommer kosta.

Om man har svårt att hänga med i handläggningen och veta vad som behöver göras kan man skriva på **en fullmakt** som ger kommunen rätt att hämta in offerter och välja snickare åt dig. Om du vill att kommunen ska sköta kontakterna med snickare och hämta in offerter kan du kontakta din kommun. Berätta om dina behov och fråga om du kan ge kommunen en fullmakt.

Tillstånd

Om man bor i en lägenhet behöver man ett tillstånd från bostadsrättsföreningen eller hyresvärden för att kunna få bostadsanpassningsbidrag.

Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag
§ 10

Om någon annan än sökanden helt eller till viss del äger bostaden eller gemensamma utrymmen eller tomt i anslutning till bostaden eller om någon annan än sökanden helt eller till viss del innehar bostaden med hyres- eller bostadsrätt eller annan nyttjanderätt, lämnas bostadsanpassningsbidrag endast om;

1. samtliga ägare och, i förekommande fall, nyttjanderättshavare har **medgett att anpassningsåtgärderna får vidtas**, och
2. samtliga ägare har utfäst sig att inte kräva ersättning av sökanden eller nyttjanderättshavare för att återställa anpassningsåtgärderna.

Medgivande och utfästelse enligt första stycket behöver inte inhämtas av upplåtare av tomträtt.

Om tillstånd nekas

Om en **hyresvärd** nekar tillstånd finns det tyvärr inget man kan göra. Om en **bostadsrättsförening** nekar tillstånd till bostadsanpassningsåtgärder kan man däremot **överklaga beslutet till hyresnämnden**.

Enligt bostadsrättslagen får man bara neka tillstånd till större ändringar i en lägenhet om de skulle innebära en **påtaglig skada** eller **olägenhet** för bostadsrättsföreningen.

En skada eller olägenhet är till exempel åtgärder som skulle innebära att värdet på lägenheten sjunker och som skulle kosta mycket pengar att återställa.

Bostadsrättslagen (1991:614) 7 §

[...]

Styrelsen får vägra att ge tillstånd till en åtgärd endast om den är till **påtaglig skada** eller **olägenhet** för föreningen. Ett tillstånd får förenas med villkor. Om bostadsrättshavaren är missnöjd med styrelsens beslut får han eller hon **begära att hyresnämnden prövar frågan**.

Anmälan till Diskrimineringsombudsmannen

Om en bostadsrättsförening nekar bostadsanpassningsbidrag utan några giltiga skäl kan det utgöra diskriminering enligt diskrimineringslagen.

Om din bostadsrättsförening nekar bostadsanpassningsbidrag utan att uppge giltiga skäl kan du anmäla det på Diskrimineringsombudsmannens hemsida.

[Länk till anmälan om diskriminering](#)

Ofta väljer Diskrimineringsombudsmannen att inte gå vidare till domstol med anmälningar. Om DO inte kan driva din anmälan i domstol kan du vända dig till en antidiskrimineringsbyrå. [Du kan hitta din lokala antidiskrimineringsbyrå här.](#)

Det är jättebra att anmäla eventuell diskriminering till DO, även om man är osäker på om det är diskriminering. Anmälningen kanske inte resulterar i en rättsprocess, men den bidrar till kunskapen om diskriminering av personer med funktionsnedsättning på bostadsmarknaden, vilket är viktigt för det fortsatta arbetet mot diskriminering.

Långsam handläggning

Det är ganska vanligt att handläggningen av ansökningar om bostadsanpassningsbidrag drar ut på tiden och tar lång tid.

Om det har hunnit gå 6 månader från att man lämnade in sin ansökan om bostadsanpassningsbidrag och kommunen inte har fattat något beslut än, kan man skicka en skriftlig begäran om att kommunen ska fatta beslut i ärendet inom en månad. Det framgår i Förvaltningslagen 12 §.

Förvaltningslagen (2017:900) 12 §

Om ett ärende som har inletts av en enskild part inte har avgjorts i första instans senast **inom sex månader**, får parten **skriftligen begära** att myndigheten ska avgöra ärendet. Myndigheten ska **inom fyra veckor** från den dag då en sådan begäran kom in **antingen avgöra ärendet** eller i ett särskilt beslut **avslå begäran**.

Ett beslut enligt första stycket att avslå en begäran om att ärendet ska avgöras **får överklagas** till den domstol eller förvaltningsmyndighet som är behörig att pröva ett överklagande av avgörandet i ärendet.

Myndighetens prövning enligt första stycket får begäras av parten **vid ett tillfälle** under ärendets handläggning.

Kommunen är **inte** skyldig att fatta beslut i ärendet och kan ge avslag på en sådan begäran, men i sådana fall blir det i sig ett beslut som kan överklagas till Förvaltningsrätten. Att göra en begäran enligt Förvaltningslagen 12 § och överklaga ett eventuellt avslag kan skapa ”eld i baken” för kommunen och skynda på handläggningen.

Man kan inte göra en begäran enligt Förvaltningslagen 12 § mer än en gång under handläggningen av ett och samma ärende. Innan man begär ett avgörande i sitt ärende är det därför viktigt att kontakta kommunen och fråga varför handläggningen drar ut på tiden samt hur länge de tror att

det kommer ta. Om kommunen har rimliga förklaringar för dröjsmålet kan man avvakta med att skicka in en begäran om att beslut ska fattas.

Tänk även på att kontrollera att du har gjort din del i ärendet till exempel genom att skicka in de intyg och dokument som behövs för att kommunen ska kunna handlägga ditt ärende.

Om man är osäker på om det är klokt att skicka in en begäran till kommunen kan man alltid vända sig till RBU:s jurist som kan ge tips och vägledning!

Checklista för när man kan göra en begäran enligt Förvaltningslagen 12 §

- Det har gått 6 månader sedan du lämnade in din ansökan hos kommunen
- Kommunen har inte fattat beslut än
- Du har skickat in alla intyg och dokument som behövs för att kommunen ska kunna handlägga ärendet
- Du har frågat kommunen vad det är som tar tid och de kan inte ge några rimliga förklaringar

Hur gör man en begäran?

Det finns bara ett krav på hur en begäran enligt Förvaltningslagen 12 § ska se ut och det är att den ska vara skriftlig. Det räcker alltså inte med att du ringer kommunen och begär ett beslut muntligt.

Du kan skicka in en begäran antingen via mejl eller i pappersform. Skicka din begäran till den som handlägger ditt ärende.

I din begäran bör det framgå vilket ärende det handlar om, till exempel genom att du anger ärendenummer eller personnummer. För att vara extra tydlig bör det även framgå att det är en begäran enligt Förvaltningslagen 12 §.

- Skriv att du gör en begäran om beslut enligt Förvaltningslagen 12 §
- Skriv namn och personnummer på den som ärendet handlar om
- Ange ärendenummer om det finns
- Skicka din begäran skriftligt antingen per post eller via e-mail till din handläggare

Justitieombudsmannen

Om handläggningen av ditt ärende har tagit orimligt lång tid kan du anmäla kommunen till Justitieombudsmannen (JO). JO granskar alla myndigheter och kontrollerar att de genomför sina uppdrag på rätt sätt.

Om JO anser att kommunen inte har behandlat ditt ärende i rimlig tid kan de fatta ett beslut och kritisera kommunens handläggning. Det kanske låter tamt att JO ”bara” utdelar kritik, men i praktiken kan det påverka hur kommunen handlägger ärenden i framtiden och därmed göra skillnad!

Du kan skicka in en anmälan till JO på [deras webbplats](#).

Parkering

Ibland kan det vara svårt att få tillgång till en anpassad parkering i anslutning till bostaden vilket kan bli ett stort problem i vardagen. Här har vi samlat information utifrån de vanligaste problemen och frågorna som vi fått in från våra medlemmar.

Hyresvärderna och bostadsrättsföreningar

Tyvärr har bostadsrättsföreningar och hyresvärdar ingen lagstadgad skyldighet att tillhandahålla parkering till enskilda hyresgäster eller bostadsrättsinnehavare som har en funktionsnedsättning.

I första hand är det dock värt att vända sig till sin hyresvärd eller bostadsrättsförening och förklara situationen. Ibland är de förstående och kan hjälpa till med att lösa en parkeringsplats.

Vad kan kommunen göra?

Om hyresvärderna eller bostadsrättsföreningen inte kan eller vill hjälpa till med att fixa en anpassad parkering kan man vända sig till kommunen. Kommunen har ibland möjlighet att påverka och ändra parkeringen i ditt bostadsområde.

Föreläggande

Om det finns ett krav på att det ska finnas parkering för rörelsehindrade på fastigheten som bostadsbyggnaden tillhör så kan kommunen utfärda ett föreläggande som innebär att den som äger fastigheten måste fixa en

parkering för rörelsehindrade om det inte finns. Kravet måste framgå i detaljplanen för fastigheten.

Kontakta kommunens plan- och byggnadsnämnd och berätta för dem att det saknas parkering för rörelsehindrade vid ditt boende, så kan kommunen kontrollera vad som krävs enligt detaljplanen och eventuellt uppmana fastighetsägaren att fixa en parkering för rörelsehindrade.

Parkering för rörelsehindrade på gatumark

Om kommunen av någon anledning inte kan utfärda ett föreläggande om att hyresvärden eller bostadsrättsföreningen ska fixa en parkering för rörelsehindrade, så kan kommunen i vissa fall placera ut en parkering för rörelsehindrade på gatumark i närheten av din bostad. Parkeringen kan då användas om du har ett parkerings-tillstånd för rörelsehindrade. Tyvärr kommer parkeringsplatsen inte vara reserverad för just dig.

Det finns ingen rättslig möjlighet att kräva av kommunen att placera ut en parkering för rörelsehindrade i enskilda fall, men ibland kan kommunen hjälpa till och tillmötesgå ens önskemål. Vissa kommuner tar emot önskemål från personer med funktionsnedsättning medan andra kommuner inte gör det. Kontakta din kommun för att ta reda på vad som gäller där.

Vart till kommunen ska man vända sig?

Vilka som ansvarar för vad varierar från kommun till kommun. Oftast är det plan- och byggnämnden som ansvarar för byggnader och parkering i kommunen. I flera kommuner finns det ett **stadsbyggnadskontor** eller en **stadsbyggnadsförvaltning** som handlägger byggnads- och parkeringsärendena i kommunen. Oftast finns det en

särskild enhet som bara jobbar med parkering eller tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

För att ta reda på vart du ska vända dig och kontaktuppgifterna dit är det oftast enklast att bara ringa till kommunens växel så kan de hjälpa dig. Förklara ditt problem och be om att få prata med de som placerar och planerar parkering i kommunen.

Något att tänka på när man byter bostad

Eftersom man inte har rättsliga möjligheter att kräva tillgänglig parkering av sin hyresvärd, bostadsrättsförening eller kommun är det bästa om man på kan kontrollera tillgång till parkering innan man flyttar:

- Finns det parkering för rörelsehindrade i nära anslutning till bostaden?
- Kan hyresvärden eller bostadsrättsföreningen ordna en parkering efter behov eller måste man ställa sig i kö till en boendeparkering? Hur lång tid tar det?

Särskilt parkeringstillstånd

Om man har en funktionsnedsättning eller är förälder till ett barn med en funktionsnedsättning kan man ansöka om och få ett särskilt parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Parkeringstillståndet innebär att du får:

- ✓ Rätt att parkera under högst tre timmar där parkering enligt en lokal trafikföreskrift är förbjuden eller tillåten under kortare tid än tre timmar,
- ✓ Rätt att parkera under högst 24 timmar där parkering enligt en lokal trafikföreskrift är tillåten under minst tre men mindre än 24 timmar,
- ✓ Rätt att parkera på parkeringsplatser som genom lokala trafikföreskrifter reserverats för rörelsehindrade med parkeringstillstånd, varvid viss längsta uppställningstid som föreskrivits för sådan plats skall iakttas, samt
- ✓ Rätt att parkera under högst tre timmar på gågata.

Vem kan få parkeringstillståndet?

Parkeringstillståndet beviljas av kommunen enligt Trafikförordningen (1998:1276) 10 Kap. 8 §. I förordningen står det att tillståndet kan utfärdas både till rörelsehindrade som själva kör motordrivna fordon och till andra rörelsehindrade som regelbundet behöver hjälp av föraren utanför fordonet, till exempel ett barn.

Tillstånd får bara utfärdas till en rörelsehindrad person som har en **varaktig funktionsnedsättning** som innebär att personen har **väsentliga svårigheter** att förflytta sig på egen hand.

Väsentliga svårigheter

Exempel på funktionsnedsättningar som innebär väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand är om man är rullstolsburen och inte kan gå överhuvudtaget, eller att man bara kan gå mycket korta sträckor.

Hur långt man maximalt ska kunna gå för att ha rätt till parkeringstillstånd är oklart men max 100 meter är ett bra riktmärke.

Andra omständigheter som att det gör ont att gå eller att man endast kan gå mycket långsamt är saker som talar för att man har rätt till parkeringstillstånd.

Exempel på problem som inte anses vara **väsentliga svårigheter** att förflytta sig på egen hand är om man till exempel har svårt att betala i parkeringsautomat eller behöver en bredare parkering för att kunna kliva in och ut ur bilen.

Vissa psykiska sjukdomar och funktionshinder kan ge rätt till ett parkeringstillstånd. I sådana fall måste det röra sig om psykiska tillstånd som gör att personen inte kan förflytta sig mer än ett fåtal meter mellan den egna bilen och entréer. Det krävs alltså att den psykiska sjukdomen eller funktionsnedsättningen påverkar ens rörelseförmåga.

Funktionshinder som reumatism eller andra sjukdomar som förvärras av kyla kan ge rätt till parkeringstillstånd under vinterhalvåret. Det måste röra sig om specifika svårigheter som har med funktionsnedsättningen att göra,

inte att det är allmänt svårare att förflytta sig när det är halt eller snö på marken.

Regelbundet behöver regelbundet hjälp av föraren

En person som inte kör bilen själv, exempelvis för att de inte kan eller för att de inte har körkort, har också rätt till parkeringstillstånd. I sådana fall krävs det att personen regelbundet behöver hjälp av föraren utanför bilen.

Exempel på omständigheter som innebär att personen regelbundet anses behöva hjälp utanför bilen:

- Väsentliga svårigheter att ta sig in eller ut ur bilen själv
- Oförmåga att kommunicera med främmande personer
- Behov av livsuppehållande hjälpmedel
- Svår utvecklingsstörning
- Svår epilepsi
- Svåra spasmer
- Risk för att falla
- Döv eller blindhet eller vissa psykiska sjukdomar som kan göra personen hjälplös utan föraren

Ansökan om parkeringstillstånd

Man ansöker om parkeringstillstånd hos kommunen, om du behöver hjälp kan du ringa till kommunen eller gå in på kommunens hemsida.

Överklaga

Om kommunen beslutar att inte bevilja ett parkerings-tillstånd för rörelsehindrade kan du överklaga beslutet. Hur du överklagar brukar framgå i självaste beslutet, men om du behöver hjälp kan du kontakta kommunen eller förbundsjuristen hos RBU genom att mejla in till fragajuristen@rbu.se.

Checklista för rätt till parkeringstillstånd:

- Personen har en **varaktig funktionsnedsättning**
- Funktionsnedsättningen innebär **väsentliga svårigheter** att förflytta sig på egen hand, till exempel:
 - Personen överhuvudtaget inte gå eller ställa sig upp
 - Personen kan röra sig mindre än 100 meter själv och kan inte göra det utan mycket stor ansträngning och smärta
 - Personen har en psykisk funktionsnedsättning som påverkar rörelseförmågan

Om personen som ansöker inte kör fordonet:

- Personen behöver regelbundet hjälp av föraren utanför fordonet

Checklistor

Checklista för när man har rätt till bostadsanpassningsbidrag:

- Anpassningarna innebär en ändring eller komplettering av bostadens **fasta funktioner**
- Det finns **inga billigare** anpassningsåtgärder som kan lösa problemen
- Personen med funktionsnedsättning **kan inte leva ett normalt liv** eller **tillgodose sina behov självständigt** i bostaden utan anpassningsåtgärderna

Checklista vid byte av bostad:

- Bostaden är tillräckligt stor med hänsyn till funktionsnedsättningen
- Bostaden har inget fastmonterat badkar som behöver tas bort för att badrummet ska kunna användas av personen med funktionsnedsättning
- Bostaden har inga nivåskillnader som är större än 44 cm
- Bostaden har inga stora trösklar som hindrar personen med funktionsnedsättning från att röra sig i lägenheten
- Bostaden har tillräckligt breda dörröppningar för att den med funktionsnedsättning ska kunna röra sig i bostaden

- Det finns möjlighet till tillgänglig parkering i närheten av bostaden
 - Finns det parkering för rörelsehindrade i nära anslutning till bostaden?
 - Kan hyresvärden eller bostadsrättsföreningen ordna en parkering efter behov eller måste man ställa sig i kö till en boendeparkering? Hur lång tid tar det?

Checklista för bostadens storlek:

- Rummen är tillräckligt stora för att personen med funktionsnedsättning ska kunna röra sig i bostaden och använda kök, badrum, sovrum och vardagsrum.
- Det finns utrymme för förvaring av medicinsk utrustning och andra hjälpmedel som behövs på grund av funktionsnedsättningen.
- Det finns utrymme för den funktionsträning, sjukvård och rehabilitering som behöver göras i hemmet.

Checklista för när man kan göra en begäran enligt Förvaltningslagen 12 §

- Det har gått 6 månader sedan du lämnade in din ansökan hos kommunen
- Kommunen har inte fattat beslut än
- Du har skickat in alla intyg och dokument som behövs för att kommunen ska kunna handlägga ärendet
- Du har frågat kommunen vad det är som tar tid och de kan inte ge några rimliga förklaringar

- Skriv att du gör en begäran om beslut enligt Förvaltningslagen 12 §
- Skriv namn och personnummer på den som ärendet handlar om
- Ange ärendenummer om det finns
- Skicka din begäran skriftligt antingen per post eller via e-mail till din handläggare

Checklista för rätt till parkeringstillstånd:

- Personen har en **varaktig funktionsnedsättning**
- Funktionsnedsättningen innebär **väsentliga svårigheter** att förflytta sig på egen hand, till exempel:
 - Personen överhuvudtaget inte gå eller ställa sig upp
 - Personen kan röra sig mindre än 100 meter själv och kan inte göra det utan mycket stor ansträngning och smärta
 - Personen har en psykisk funktionsnedsättning som påverkar rörelseförmågan

Om personen som ansöker inte kör fordonet:

- Personen behöver regelbundet hjälp av föraren utanför fordonet